

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

SVETOVANJE, IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE LASTNIKOV GOZDOV

Navodila za izvajanje preventivnih varstvenih del Navodila za vzpostavljanje gozdne higiene

1 Vrste poškodb, ki narekujejo vzpostavljanje gozdne higiene

Težak sneg in žled lahko v gozdovih iglavcev povzročita mehanske poškodbe v vseh razvojnih fazah. V mladem gozdu povzročita povitost, odlome, prelome, izruvanja in poganjanja. V srednjedobnem in odraslem gozdu povzročita lome vrhov, prelome in odlome debel, izruvanja in poganjanja.

Sveže poškodovani iglavci in polomljeni vrhovi iglavcev so izredno privlačni za nalet, zaleganje in razvoj podlubnikov, posledica česar je namnožitev podlubnikov in dodatne poškodbe v gozdovih.

Gozdno higieno je treba vzpostaviti tudi v mladem gozdu iglavcev, poškodovanem od glodavcev (najbolj pogosto polhov). Glodavci z objedanjem skorje povzročijo sušenje vrhov oziroma zgornjih polovic drevesc. Kljub temu, da je spodnja polovica drevesca nepoškodovana, je tako drevesce močno oslABLJENO in ne nudi odpora pred napadom podlubnikov.

2 Navodila za vzpostavitev gozdne higiene

Polomljeni vrhovi iglavcev in poškodovana debelca iglavcev v mladem gozdu je treba razrezati na največ 1 m dolge kose. Razrezane vrhače in debelca se praviloma zloži v kupe, tako da so debelejši kosi prekriti s tanjšimi vejami.

V primeru uporabe tehnologije strojne sečnje in izvoza lesa stroj razreže vrhač in debelca na 0,7-1,2 m dolge kose, in jih zлага pred stroj na kolesnice sečnih poti, kamor se zлага tudi veje. Sečne ostanke na kolesnicah sečnih poti je treba dobro zavoziti. Stroj za sečnjo mora zavoziti tudi sečne ostanke na koncu slepih krakov.

Iz gozda naj se izvozi in pravočasno predela čim več sečnih ostankov debeline nad 7 cm, da preprečimo namnožitev podlubnikov.

Razrez odlomljenih vrhačev in poškodovanih drevesc iglavcev je potreben, da zagotovimo njihovo hitro izsušitev in s tem onemogočimo razvoj naslednje generacije podlubnikov. Poleg razreza je možno doseči izsušitev tudi z beljenjem (obeliti vsaj 1/3 lubja v pasovih).

Okvirno potreben čas za izvedbo vzpostavitve gozdne higiene:

- izdelava odlomljenih vrhačev v odraslem gozdu: 4-8 ur/ha,
- izdelava odlomljenih vrhačev v srednjedobnem gozdu: 16 ur/ha,
- izdelava poškodovanih drevesc v poškodovanem mladem gozdu: min. 24 ur/ha.

Če odkrijemo poškodovan mlad gozd iglavcev tako pozno, da je poškodovano drevje že suho, podlubniki pa so v primeru napada že izleteli iz poškodovanega drevja, vzpostavljanje gozdne higiene ni več smiselno. Polomljene posušene vrhove in poškodovana suha drevesca le odstranimo s poti, s preostalega zdravega drevja, iz strug vodotokov in hudourniških grap.

2 Ukrepi za zmanjšanje tveganja za nastanek poškodb zaradi snega in žleda

Poškodbam se v veliki meri lahko izognemo s snovanjem mešanih gozdov iglavcev in listavcev in pravočasnimi strokovnimi negovalnimi ukrepi (redčenji).

Strokovno pomoč za izvedbo del dobi lastnik gozda na krajevno pristojni enoti Zavoda za gozdove Slovenije.

Zavod za gozdove Slovenije, februar 2014